

20.5.2026

Sipoon Vesi
c/o Eversheds Asianajotoimisto Oy
Asianajaja Tapio Väättäinen
Asianajaja Teemu Tomminen

Sähköpostitse

VAATIMUS SOPIMUSRIKKOMUKSEN LOPETTAMISESTA SEKÄ JÄTEVEESISOPIMUKSEN IRTISANOMISTA KOSKEVA ILMOITUS

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle ("HSY") selvisi keväällä 2021, että Sipoon Vesi -liikelaitos ("Sipoon Vesi") oli luvatta ja HSY:lle kertomatta ylittänyt osapuolten välisessä 4.12.1991 päivätyssä jäteveesisopimuksessa ("Jäteveesisopimus") Sipoon Vedelle annetun käyttöoikeuden vuodesta 2016 lähtien. Kyse on Sipoon Veden sopimusrikkomuksesta, jota se tietoisesti edelleen jatkaa.

Osapuolet ovat toukokuusta 2021 lähtien erilaisilla kokoonpanoilla neuvotelleet ylityksestä, siitä maksettavasta hinnasta sekä Jäteveesisopimuksen uudistamisesta, käyneet kirjeenvaihtoa asiasta [REDACTED]. Asiaa ei kuitenkaan ole saatu ratkaistua ja tilanne on tällä hetkellä se, että Sipoon Vesi on jo kymmenen vuoden ajan johtanut HSY:n viemäriverkkoon käyttöoikeuttaan suuremman jätevesimäärän suostumatta maksamaan siitä asianmukaista korvausta. Sipoon Vesi on myös ilmoittanut, että sen jätevesien määrä tulee lähivuosikymmeninä merkittävästi kasvamaan.

Koska osapuolet eivät ole [REDACTED] pystyneet ratkaisemaan niiden välisiä erimielisyyksiä, HSY:llä ei ole muuta mahdollisuutta kuin saattaa riitakysymykset oikeudenkäynnissä ratkaistavaksi. Koska olosuhteet ovat Jäteveesisopimuksen solmimisen jälkeen merkittävästi muuttuneet ja osapuolten välinen yhteistoiminta nykyisen Jäteveesisopimuksen mukaisesti ei ole mahdollista, toimivaa eikä järkevää, HSY:llä ei myöskään ole muuta mahdollisuutta kuin irtisanoa Jäteveesisopimus (kohtuullista irtisanomisaikaa noudattaen).

Vaikka HSY on esittänyt kantansa Sipoon Vedelle ja Sipoon kunnalle jo useita kertoja aiemmin, HSY esittää seuraavassa lyhyesti ja yhteenvedonomaaisesti

kantansa osapuolten välisistä Jätevesisopimusta koskevista riitakysymyksistä sekä ilmoittaa lisäksi Jätevesisopimuksen irtisanomisesta.

1. Jätevesisopimuksen mukainen käyttöoikeus ja sen ylitys

Jätevesisopimuksessa Sipoolle on varattu tietty kapasiteetti Viikinmäen puhdistamosta ja siirtoviemäreistä, ja Sipoo on maksanut osuutensa investointikustannuksista tämän kapasiteettivaruksen perusteella.

Jätevesisopimuksessa ei ole määräyksiä sellaisen tilanteen varalta, että Sipoon jätevesien määrät ylittäisivät pysyväisluonteisesti sille varatun kapasiteetin. Tällaisen tilanteen mahdollisuutta ei ole otettu huomioon Jätevesisopimuksessa. Tarkoitus on ollut, että Sipoon jätevedet pysyvät Sipoolle varatun kapasiteetin rajoissa.

Jätevesisopimuksessa on vain yksi määräys, joka koskee kapasiteetin ylittämistä. Jätevesisopimuksen 8 §:n (Käyttöoikeuksien ylitykset) mukaan:

”Sipoon käyttöoikeuksilla tarkoitetaan tämän sopimuksen 4 §:ssä ja 5 §:ssä mainittuja mitoitusosuuksia, joita ei normaalitilanteessa saa ylittää. Sipoo voi kuitenkin ylittää käyttöoikeutensa väliaikaisesti Helsingin suostumuksella. Tällöin Sipoo korvaa Helsingille pääomakustannukset siltä osin kuin käyttöoikeutta on ylitetty. Pääomakustannukset (poistot ja korot) saadaan Helsingin käyttöomaisuuden kirjanpidosta. Laskutus tapahtuu käyttö- ja kunnossapitokustannusten laskutuksen yhteydessä.” (alleviivaus tässä)

Sopimuskohta mahdollistaa siis vain ja ainoastaan väliaikaisen käyttöoikeuden ylityksen. Väliaikainen ylitys on mahdollista vain ja ainoastaan HSY:n nimenomaisella suostumuksella. HSY:n suostumus edellyttää tietenkin sitä, että Sipoo (etukäteen) pyytää HSY:n suostumusta väliaikaiseen ylittämiseen.

Sipoon kapasiteetin ylitys ei ole ollut väliaikainen, vaan se on jatkunut vuodesta 2016 lähtien. Sipoo on lisäksi itse ilmoittanut, että sen jätevesien määrä tulee kasvamaan lähivuosikymmeninä merkittävästi ja ylittämään siten huomattavasti Jätevesisopimuksen kapasiteettivaraukset. Sipoo ei myöskään ole pyytänyt HSY:n suostumusta ylitykselle, eikä HSY ole antanut suostumusta kapasiteetin ylitykselle. Näin ollen on selvää, että Sipoolla ei ole oikeutta ylittää Jätevesisopimuksessa sovittua käyttöoikeutta Jätevesisopimuksen 8 §:n perusteella.

Sipoon Vedellä ei siis ole missään vaiheessa ollut oikeutta ylittää Jätevesisopimuksen mukaista käyttöoikeuttaan. Käyttöoikeuden ylitys on Sipoon sopimusrikkomus, jota Sipoo on tahallisesti jatkanut vuosien ajan.

HSY uudistaa vaatimuksensa siitä, että Sipoon Vesi lopettaa sopimusrikkomuksensa eikä päästä HSY:n viemäriverkkoon käyttöoikeuttaan ylittävää jätevesimäärää. HSY tulee vaatimaan kärkeäoikeutta vahvistamaan, ettei Sipoon Vedellä ole oikeutta ylittää Jätevesisopimuksen mukaista käyttöoikeuttaan ilman HSY:n suostumusta, sekä kieltämään Sipoon Vettä ylittämästä käyttöoikeuttaan.

HSY varaa lisäksi oikeutensa ottaa käyttöön tekninen ratkaisu, joka estää Sipoon Veden käyttöoikeuden ylittävän jätevesimäärän johtamisen HSY:n viemäriverkkoon.

2. Sipoon Vesi on velvollinen maksamaan käyttöoikeutensa ylityksen HSY:n hinnaston mukaisesti

Jätevesisopimuksen mukainen hinnoittelu soveltuu ainoastaan sopimuksessa sovitun Sipoon Veden käyttöoikeuden mukaisen jätevesimäärän siirtämiseen ja käsittelyyn. Ainoana poikkeuksena tähän on edellä mainittu tilapäinen käyttöoikeuden ylitys, johon HSY olisi antanut (etukäteen) suostumuksensa. Tällöin hinnoittelu olisi Jätevesisopimuksen 8 §:n mukainen.

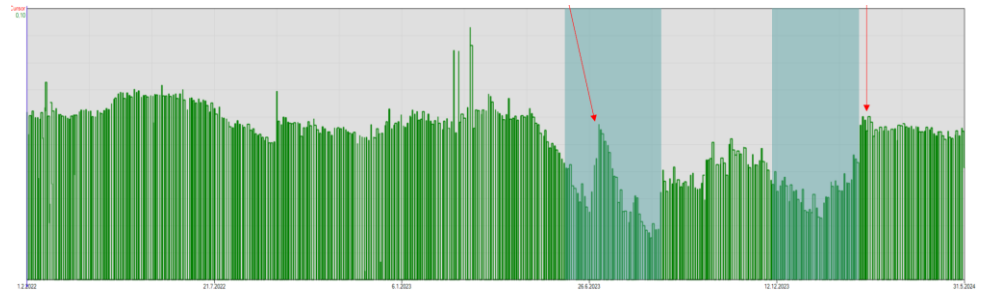
Sipoon Veden johtaessa HSY:n käsiteltäväksi käyttöoikeutensa ylittävän jätevesimäärän ilman HSY:n lupaa ja jatkuvasti, kyse on Jätevesisopimuksen ulkopuolisesta palvelusta, josta HSY on oikeutettu veloittamaan hinnastonsa mukaisen maksun. Sipoo ei ole varannut ylittävälle osuudelle kapasiteettia eikä maksanut tällaisesta investointikustannuksia (1990-luvun alkupuolelta lähtien). Aiheuttamisperiaate ja tasapuolinen kohtelu edellyttävät siten, että Sipoo maksaa ylityksestään hinnaston mukaisen hinnan, joka kattaa ylityksen osalta kaikki hintaan vaikuttavat välilliset ja välittömät sekä kiinteät ja muuttuvat kustannukset.

HSY on kirjeessään 25.4.2022 vaatinut Sipoon Vettä maksamaan yhteensä 794.628,06 euroa (sis. alv) vuosien 2016–2021 ylitysmaksuna. Tämä summa on kirjeessä todetusti laskettu soveltaen ns. naapurikuntahintaa, eli 65 % HSY:n vesihuollon hinnaston mukaisesta jäteveden käyttömaksusta.

Vuoden 2022 ylityksen HSY laskutti hinnastonsa mukaisella hinnalla, koska osapuolet eivät olleet päässeet sopimukseen naapurikuntahinnan soveltamisesta. HSY:n laskun 27.1.2023 määrä oli 196.049,16 euroa (sis. alv).

Mittarilukemien mukaan vuosina 2023 ja 2024 Sipoon Veden käyttöoikeus ei olisi ylittynyt. Näille vuosille ajoittuu kuitenkin ajanjaksoja, joilla mitatut virtaamatasot ovat todella alhaiset ja ristiriidassa kaikkien muiden virtaamatietojen kanssa. Muutamina kuukausina Kärrin pumppaamon mitattu virtaama on jopa sama tai pienempi kuin Arlan virtaama – mikä ei ole

mahdollista (ellei jätevettä ole päätynyt Sipoon viemäriverkosta muualle kuin HSY:n viemäriin, esimerkiksi maastoon).

HSY:n teettämien selvitysten perusteella todellisen virtaaman on tällä ajanjaksolla pitänyt olla yhteensä noin 300.000 m³ mitattua virtaamaa suurempi. HSY katsoo olevansa oikeutettu laskuttamaan Sipoon Vedeltä todellisen virtaaman perusteella. HSY on kuitenkin asiaa arvioituaan päätenyt siihen, että se ei lähde jälkikäteen veloittamaan Sipoon Vedeltä oikaistun virtaamaluvun mukaista määrää. HSY katsoo, että tämän asian merkitys osapuolten välisten riitaisuuksien kokonaisuudessa on siinä määrin vähäinen, ettei sitä ole perusteltua ottaa oikeudenkäynnin kohteeksi.

Vuoden 2025 käyttöoikeuden ylityksestä HSY on lähettänyt Sipoon Vedelle 2.3.2026 päivätyn laskun 2.3.2026, jonka määrä on 134.155,96 euroa (sis. alv.).

HSY:n tähän mennessä kertyneet saatavat Sipoon Vedeltä Jäteveesisopimuksen käyttöoikeuden ylittävien jätevesien käsittelystä ovat siis vuoden 2025 loppuun mennessä yhteensä 1.124.833,18 euroa (sis. alv; ei sisällä viivästyskorkoja).

Sipoon Veden lähettämät HSY:n laskuja koskevat reklamaatiot ovat perusteettomia, kuten HSY on jo aiemmin todennut ja osoittanut. HSY:n kirjeessä 25.4.2022 kerrotuin tavoin esimerkiksi Sipoon Veden väitteet siitä, että käyttöoikeuden ylitys olisi osapuolia sitova käytäntö, ja/tai että HSY olisi reklamaation väitetyn laiminlyönnin johdosta menettänyt oikeutensa vedota ylitykseen, ovat perusteettomia.

HSY tulee vaatimaan, että käräjäoikeus velvoittaa Sipoon Veden suorittamaan edellä mainitun summan (ja prosessin aikana kertyvät ylitysmaksut) HSY:lle viivästyskorkeineen. HSY tulee lisäksi jatkossakin laskuttamaan ja vaatimaan Sipoon Vettä suorittamaan käyttöoikeuden ylityksistä hinnaston mukaiset maksut.

3. Kärriin pumppaamon mittarivirhe

Sipoon Vesi on kirjeessään 5.12.2025 pyytänyt selvitystä asiaan, joka koskee vuonna 2017 tehtyä havaintoa siitä, että Kärriin pumppaamon virtaamamittari näytti noin 5 % liian suurta vesimäärää.

HSY toteaa tekemänsä selvityksensä perusteella, että Kärriin pumppaamon virtaamamittari vaihdettiin havainnon jälkeen uuteen 27.1.2018. HSY ei siten ole laskuttanut Sipoon Vettä vuosien ajan liiallisen vesimäärän perusteella, kuten Sipoon Vesi väittää.

4. Jätevesisopimuksen irtisanominen

Jätevesisopimus tehtiin 1990-luvun alussa silloisiin olosuhteisiin. Sopimuksella Sipoo osallistui Viikinmäen vuonna 1994 valmistuneen jätevedenpuhdistamon investointikustannuksiin ja sai sovitun osuuden puhdistamon kapasiteetista. Jätevesisopimus on tehty tilanteeseen, jossa Sipoon jätevesien määrä on sen varaaman kapasiteetin rajoissa.

Tilanne ja olosuhteet ovat tämän jälkeen merkittävästi muuttuneet. Sipoon jätevesimäärät ovat kasvaneet yli sen kapasiteettivarausten ja Sipoon ilmoituksen mukaan ne jatkavat kasvuaan tulevina vuosina (lähivuosikymmeninä noin miljoonalla kuutiometrillä). Jätevesisopimus ei enää sovellu Sipoon jätevesien käsittelyn ratkaisuksi.

Viikinmäen puhdistamossa ei ole mahdollista käsitellä nykyistä suurempaa jätevesimäärää. Puhdistamon kapasiteettia ei myöskään ole mahdollista kasvattaa ilman suuria uudisinvestointeja. Viikinmäen puhdistamossa ei siten ole kapasiteettia, jota HSY voisi Sipoolle tarjota.

Sipoon esittämän perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että sen olisi tarkoitus johtaa jatkuvasti kasvavat jätevesimääränsä HSY:n käsiteltäväksi, vaikka se ei ole varannut eikä maksanut tällaisesta kapasiteetista, ja vaikka se ei suostu maksamaan siitä tasapuolisen kohtelun periaatteen ja aiheuttamisperiaatteen mukaista hintaa. Sipoon pyrkimyksenä näyttää siis olevan ottaa Viikinmäen puhdistamosta käyttöönsä käyttöoikeuttaan suurempi osuus ja jättää HSY:n muiden asiakkaiden kannettavaksi kustannukset siitä, että jätevesiä joudutaan siirtämään käsiteltäväksi Viikinmäestä Blominmäkeen. HSY ei voi hyväksyä tätä.

HSY:n käsityksen mukaan Sipoon ja HSY:n välisten erimielisyyksien perimmäinen syy on Sipoon tyytymättömyys Östersundomin siirtymiseen Helsingin kaupungille ja siirtymisestä saamaansa rahalliseen korvaukseen. Joitakin vuosia tämän jälkeen Sipoon Vesi jätti kertomatta siitä, että HSY:n käsiteltäväksi johdettujen jätevesien määrä nousi (pysyvästi) käyttöoikeutta

suuremmaksi. Sipoon paikallislehden uutisoinnissa Sipoon erimielisyydet HSY:n kanssa liitetään suoraan Östersundomin siirtymiskorvaukseen ja puhutaan Sipoon ”kostosta”.

Edellä sanottu huomioiden ei ole yllättävää, että HSY:n ja Sipoon Veden yhteistyö ei ole vuoden 2020 jälkeen ollut toimivaa, vaan jatkuvien erimielisyyksien leimaamaa. Osapuolet eivät myöskään ole pystyneet solmimaan uutta jätevesisopimusta, vaikka Jätevesisopimuksen uudistamistarve on molempien osapuolten tunnustama fakta.

Ottaen huomioon erityisesti nykyisen Jätevesisopimuksen vanhentuneisuus, puutteellisuus (ml. tarvittavien ympäristölupaa koskevien määräysten puuttuminen), olosuhteiden merkittävä muuttuminen ja sopimuksen soveltumattomuus Sipoon jätevesien käsittelyn ratkaisuksi, sekä yhteistyön toimimattomuus osapuolten välillä, HSY on päättänyt siihen, että sopimussuhteen jatkamiselle Sipoon Veden kanssa ei ole edellytyksiä.

Näin ollen HSY irtisanoo sen ja Sipoon Veden välisen Jätevesisopimuksen päättymään 30.6.2034. HSY katsoo, että yli kahdeksan vuoden irtisanomisaika on kohtuullinen ja mahdollistaa sen, että Sipoon Vesi ehtii tässä ajassa järjestää jätevesiensä käsittelyn muulla tavoin, esimerkiksi rakennuttamalla oman puhdistamon.

Sipoon viime vuosina esittämien kantojen perusteella HSY olettaa Sipoon Veden kiistävän HSY:n oikeuden irtisanoa Jätevesisopimus. Järjestyksen vuoksi HSY esittää näin ollen seuraavassa lyhyet perustelut irtisanomisoikeudelle.

Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että pitkään jatkuneet toistaiseksi voimassaolevat sopimukset on pääsääntöisesti ja lähtökohtaisesti päätettävissä irtisanomisella, vaikka sopimuksessa ei olisi nimenomaista irtisanomisehtoa (ks. KKO 2019:13, kohta 17). Sopimusta, jonka on sovittu olevan voimassa pysyvästi, ei sen sijaan lähtökohtaisesti voi päättää irtisanomalla. Irtisanominen on tällöinkin mahdollista, jos olosuhteet ovat muuttuneet olennaisesti toiseksi kuin ne sopimusta solmittaessa olivat (KKO 2019:13, kohta 19).

Jätevesisopimuksessa ei ole nimenomaista irtisanomisehtoa. Jätevesisopimus on myös luonteeltaan ja tarkoitukseltaan pitkäaikainen sopimus. Jätevesisopimus ei kuitenkaan ole ikuinen tai pysyvä sopimus. Jätevesisopimus on tehty tilanteeseen, jossa Sipoon HSY:n käsiteltäväksi johtamat jätevedet ovat sopimuksen käyttöoikeuksien rajoissa. Sopimuksessa ei ole ennakoitu tilannetta, jossa Sipoon jätevesimäärät olisivat pysyvästi sovittua käyttöoikeutta suuremmat.

Jätevesisopimus ei myöskään esimerkiksi velvoita HSY:tä jatkamaan Viikinmäen puhdistamon toimintaa, joten HSY:llä on esimerkiksi oikeus halutessaan lopettaa Viikinmäen puhdistamon toiminta ja irtisanoa Jätevesisopimus. Sopimusta ei siten voi pitää pysyvänä eikä ikuisena.

Sipoon Vesi on viitannut alan yleisenä käytäntönä Suomen Vesilaitosyhdistys ry:n julkaisemaan vesihuoltolaitosten välisten sopimusten malliin. Kyseisessä sopimusmallissa sopijapuolet osallistuvat jätevedenpuhdistamon investointikustannuksiin kapasiteettivaraustensa suhteessa. Sopimusmallissa sopijapuolilla on oikeus irtisanoa sopimus päättymään sen pitkäaikaisesta luonteesta ja tehdyistä investoinneista huolimatta. Sipoon Veden itsensä vetoama sopimusmalli osoittaa osaltaan, että kyseisenlainen sopimus ei ole ikuinen/pysyvä, vaan se on irtisanottavissa.

Lisäksi voidaan todeta, että olosuhteet ovat merkittävästi muuttuneet Jätevesisopimuksen solmimishetkestä noin 35 vuodessa. Sipoon jätevesimäärät ovat suuremmat kuin Jätevesisopimuksessa Sipoon Vedelle annettu käyttöoikeus ja Sipoon ilmoittaman mukaan ne jatkavat kasvamistaan merkittävästi. Tällaista tilannetta ei ole huomioitu eikä ennakoitu Jätevesisopimuksessa. Viikinmäen puhdistamossa ei ole vapaata kapasiteettia, jota HSY voisi Sipoolle tarjota. Viikinmäen päivittynyt ympäristölupa edellyttää jätevesien käsittelyä koskeviin sopimuksiin otettavia erityisiä sopimusmääräyksiä, joita Jätevesisopimuksessa ei ole. HSY:n ja Sipoon Veden välinen jätevesien käsittelyä koskeva yhteistyö ei voi jatkua Jätevesisopimuksen alla nykyisissä olosuhteissa eikä tulevaisuudessa.

HSY toteaa lopuksi, että se varaa oikeuden purkaa Jätevesisopimus Sipoon Veden sopimusrikkomusten perusteella jo ennen irtisanomisajan päättymistä.

5. Lopuksi

Osapuolten välisen kirjeenvaihdon, neuvottelujen [REDACTED] HSY olettaa, että Sipoon Vesi ei edelleenkään ole valmis tulemaan esittämistään kannoista siten vastaan, että osapuolten välisiin Jätevesisopimusta koskeviin riitaisuuksiin voitaisiin saada sovinnollinen ratkaisu.

HSY varaa kuitenkin Sipoon Vedelle mahdollisuuden esittää konkreettinen sovintoehdotus Jätevesisopimusta koskevien riitaisuuksien sovinnolliseksi ratkaisemiseksi ennen kuin HSY nostaa kanteen Sipoota vastaan. Mahdollinen ehdotus tulee toimittaa HSY:n allekirjoittaneelle asiamiehelle viimeistään 12.6.2026. Mikäli Sipoon Vesi ei toimita HSY:n näkemyksen mukaan hyväksyttävää tai vähintään menestykselliset neuvottelut

mahdollistavaa sovintoesitystä sanottuun päivämäärään mennessä, HSY tulee nostamaan kanteensa ilman eri ilmoitusta asianmukaiseksi katsomanaan ajankohtana.

HSY varaa kaikki oikeutensa.

Ystävällisin terveisin

Teemu Taxell

asianajaja, varatuomari, Espoo

Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut -kuntayhtymän asiamiehenä